

[Hanne Reintoft.]

lige propagandistiske udnyttelse af statistik og tal. Man opererer med gennemsnitstal, der intet siger om den konkrete fordeling mellem forskellige grupper og områder eller om, hvordan de overflyttes fra grupper til gruppe, fra hvem og til hvem, men virkeligheden, som man smukt tilslører, er jo, at pengene overføres fra arbejderklassen til erhvervslivet og ikke omvendt.

Hvad angår disse fine gratis ydelser, er det jo så som så med gratigheden: de betales gennem skatter og afgifter, der udgør halvdelen af nationalindkomsten og oven i købet forudsættes øget til 58 pct. Men ikke alene skal skattebyrden sættes i vejret, den er asocialt fordelt; byrdefordelingen er asociel, bl. a. mosen er et udtryk for, at man lægger en stadig større del af byrderne på dem, der har dårligst råd til at betale, og nu fortsætter man med at lægge en stadig større del af udgifterne over til kommunerne, hvor skatten heller ikke er progressiv, og sådan regner man med, at $\frac{3}{4}$ af den forudsete vækst i offentligt personale skal falde på den kommunale sektor.

Ikke mindst har offentlig støtte og indkomstoverflytning mange forskellige former. I forbindelse med parcelhusene omtales indirekte støtte i form af skattebesparelser; men det er jo i virkeligheden ikke noget enestående, for med de såkaldte Kampmannske afskrivningsregler, som socialdemokratiet fik gennemført, fik man jo gennemført en uhyre indirekte støtte til de store selskaber, en indkomstoverflytning til dem fra de små skatteydere, der må betale den del af skattebyrden, som de store virksomheder unddrager sig.

Der findes og omtales i den offentlige sektor områder af, som man siger, erhvervs-mæssig karakter: statsbaner, havne og andre kommunikationsområder, energiforsyning o. lign. Som et fælles træk drejer det sig om områder, som er samfundsmæssigt nødvendige, og som kræver relativt store investeringer, men som ikke indebærer mulighed for nogenlunde hurtig og stor profit. Også gennem disse og gennem deres takstpolitik foregår en indirekte støtte og indkomstoverflytning igen fra de små forbrugere til de store selskaber.

For at konkludere overlades det offentlige samfundsmæssigt nødvendige områder, der

koster penge, mens det private forbeholder sig dem, hvor profitmulighederne er størst.

Boligsektoren er et modbydeligt og lærerigt eksempel. I efterkrigsårene, hvor regeringerne var under pres fra befolkningen og så sig foranlediget til at betragte boligspørgsmålet som i nogen grad socialt og til i hvert fald formelt at godkende borgernes ret til tag over hovedet til en fornuftig pris, var boligbyggeriet et offentligt problem og nød offentlig støtte og kontrol. Nu da boligen så at sige anerkendes som jagtområde for spekulanter, er det også private, der får overladt boligbyggeriet — vi har jo sidst set boligministerens meget nonchalante erklæring om, at hvis de sociale selskaber ikke kunne bygge, var der nok andre, der kunne. Det skal nok passe, i hvert fald så længe de får lov til at tage de huslejer, der passer dem, mens folk kan kompensere hinanden over deres skat, så de kan bo i det.

Netop når man læser redegørelsen og planerne for boligbyggeriet, får man en følelse af, at det udvalg, der har lavet denne plan, som jeg ikke er så betaget af som andre, sidder på et fjernt og ophøjet stade, hvorfra de ser ned på de almenmenneskelige problemer og nedladende overvejer, om de vil løse dem. Det gælder, når man konstaterer, som der står, villighed til at acceptere, at en stor del af indkomsten går til husleje. Ja, bevarer, folk vil gerne give noget for at bo ordentligt, og det kommer de også til. Denne villighed, som man har konstateret, har nemlig i praksis betydet, at lejens andel af den disponible indkomst er steget. I 1960 var den 7 pct., i 1967 8 pct., i 1969 efter det store boligforlig 10 pct. og i nybyggeri endda 25-30 pct.

Denne stigning er sket til trods for en stigende arbejdsproduktivitet. Fra 1960 til 1969 er byggeriets areal steget 100 pct., men arbejdsstyrken kun 40 pct., så al snak om, at det er lønningerne og udgifterne, der er skyld i fordyrelsen; kan man vist godt lægge på hylden. Man indrømmer jo også, at når lejen i nybyggeri er steget 250 pct., skyldes det grundudgifter, renter og byggeudgifter. Man prøver at klare situationen ved at tale om forvriddinger og nødvendighed af udligning, men man synes at gå ud fra fortsat accept af stigende byggepriser. I hvert tilfælde ses der ikke noget tilløb til at forsøge at overvinde denne forvriddings virkelige